

Evaluering af

”En planstrategisk Galatheaekspedition”

Resumé

Intro

Guldborgsund Kommune er dannet af 6 kommuner på Falster og Østlolland – 5 landkommuner og en traditionel købstads kommune. At skabe en fælles planstrategi på baggrund af seks vidt forskellige kommuner, der før befandt sig i en indbyrdes konkurrencesituation er en helt særlig udfordring.

Målet med den planstrategiske Galatheaekspedition var at gå lige på udfordringen og bringe politikerne i en situation, hvor de skulle tage de svære beslutninger allerede i planstrategifasen i 2007.

Methodemæssigt kombinerede projektet

- A-B-C-D- metoden kendt fra byfornyelses og kvatersløftsprojekter. (Ressourcebaseret udvikling af lokalområder).
- Borgernes billeder for fremtiden i Guldborgsund Kommune. (Scenarier og målrettet tidlig inddragelse)
- En intensiv lukket beslutningsproces. (Selve ekspeditionen)

Målet var endvidere, at politikerne og embedsværket i den kommunale forvaltning skulle udfordres og udvikle deres roller i planlægningen, samtidigt med at borger- og interessentinddragelsens indflydelse og position i planlægningen skulle styrkes.

Der ud over havde sejlturen rundt om kommunen stærk symbol- og oplevelsesværdi. Dels viste det, at politikerne fra nu var sammen om den nye store kommune, dels gav turen politikere og direktion fælles oplevelser og konkrete indblik i den nye store kommune.

Kan man lave en Planstrategi på 3 dage?

Ekspeditionen gav det forventede råmateriale til Kommuneplanstrategien.

- **Den geografiske rollefordeling** blev drøftet og fastlagt.
- **Principper for dialog med borgere og erhvervsliv om kommuneplanarbejdet** blev drøftet principielt og der blev gennemført en alternativ afstemningsprocedure, som gav råmateriale til administrationens beskrivelse af principperne.
- **Udviklingsspørgsmål og indsatsområder** for planlægningen blev drøftet indgående, men *ikke* endeligt fastlagt på ekspeditionen. Administrationen og de politiske fagudvalg bearbejdede efterfølgende indsatsområderne og udviklingsspørgsmålene.

Sammenfattende er det vores konklusion, at det er muligt på 3 dage at fremdrive det politiske materiale til planstrategi, såfremt oplæggene til politisk drøftelse er målrettede og forholdsvis konkrete.

Endvidere er det nødvendigt at forberede politikerne fagligt og mere generelt på kommunens udfordringer i perioden op til selve ekspeditionen.

Gode råd til planlægning og gennemførelse af et lignende arrangement se side 7-9.

Mediernes rolle?

Opsætningen af strategiseminaret som en event har givet stor bevågenhed fra såvel lokale - som landsdækkende medier, samt stor politisk opmærksomhed på det samlede Kommuneplanarbejde.

Mediernes og politikernes bevågenhed har gensidigt forstærket hinanden, idet historien om vores planstrategiarbejde var langt nemmere at sælge til medierne og dermed også meget nemmere at sælge til vores politikere.

Der udover har Kommunikationschefens netværk i journalistkredse har haft stor betydning for vores muligheder for at få mediernes opmærksomhed.

Sidst, men ikke mindst har vores Kommunikationschef været inddraget i chefkredsen omkring Planstrategiarbejdet fra første færd. Det kan forekomme som en stor investering, men det har i vores øjne givet hende en meget nødvendig indsigt i Planverdenen, som dermed har kunnet formidles på langt bedre vilkår end vi planlæggere er vant til.

Tiden efter ekspeditionen - Live and Let die?

I tiden umiddelbart efter ekspeditionen oplevede vi et vigende politisk engagement, men til gengæld et stort administrativt engagement i bearbejdningen af ekspeditionens udbytte.

Det er vores vurdering at denne efterbearbejdning vil kunne gøres på kort tid, hvis de centrale embedsmænd på forhånd har reserveret 2-3 dage til (sammen) at foretage efterbearbejdningen.

Efter ekspeditionen og det forberedende arbejde med interessenterne har borgerne på eget initiativ etableret et Bylaug/udviklingsråd i Stubbekøbing og et Fællesråd i Sakskøbing.

Endvidere har Byrådet besluttet *ikke* at arrangere sædvanlige borgermøder om planstrategien, hvilket de pågældende lokale råd i stedet har gjort.

Anskuet gennem ABCD-metoden, har planstrategiprocessen således medvirket (som tiltænkt) til mobilisering i Lokalsamfundene.

Hvorvidt det er en blivende effekt er det *ikke* muligt på nuværende tidspunkt at afgøre, men et fortsat engagement vil helt sikkert kræve, at vi fastholder prioriteringen af borgernes eget initiativ frem for initiativer fra Rådhuset.

Vi er klar over, at vi dermed lader falde hvad ikke stå selv, men vi er også overbeviste om, at det giver de mest langtidsholdbare udviklingsinitiativer i en udkantskommune som Guldborgsund!

Kan ABCD-metoden i Kommuneplanskala?

Ja, men det er svært – Vi måtte konstatere at den primære motor i borgernes engagement i 2007 fortsat er "Not in my Back-yard", om end i lidt udvidet forstand.

Det har således været nemt at inddrage og involvere borgere i kommuneplanarbejde når det drejer sig om deres egen by eller deres egne kultur- og fritidsinteresse. (Identitet og fællesskab).

Inddragelse af borgere i arbejdet med de overordnede almene politikområder i planstrategien – såsom Sundhed, Infrastruktur og Natur har i stedet vist sig langt nemmere at bære igennem via interesseorganisationerne/i en mere snæver kreds.

Man kommer længere på to ben...

Det er således vores anbefaling at anvendelse af A-B-C-D-metoden - Ressourcebaseret udvikling af Lokalområder i kommuneplanskala bør tage afsæt i *både*

- Åbne møder på områder hvor borgerne bliver direkte berørt, og herefter bliver inddraget i forløb der bliver stadig mere orienteret mod handling og ændring af egne vilkår for udvikling. (F.eks. Kultur og Fritidspolitik, eller Udviklingen i de enkelte bysamfund). Og i
- Direkte invitationer til foreninger og interesseorganisationer, som er drevet af mere almene interesser, f.eks. Danmarks Naturfredningsforening eller det stedlige Erhvervsråd.

Udvælgelsen af hvem man skal invitere og hvad der skal være på dagsordenen, bør i øvrigt tage afsæt den statistiske kortlægning, som det meste Planstrategiarbejde tager afsæt i. Herigennem vil man indkredse centrale emner og interessegrupper for planarbejdet.

Denne kortlægning skal så følges op med udsøgning af f.eks. kunstnere og gallerier (via de gule sider), virksomheder i bestemte branchegrene (f.eks. via specialudtræk hos Danmarks Statistik) , sportsforeninger (via kommunens eget foreningsregister), o.s.v.

Endvidere har mange kommunale embedsmænd ofte en bred kontakthorizont og dermed kendskab til ildsjæle og interessenter inden for eget forvaltningsområde. Denne viden bør altid i spil udsøgningen af hvem man vil invitere til fest!

Netværk – igangsætning af en steppebrand?

Når arbejdet med kommunens fremtidige udvikling så er igangsat i f.eks. en række borger/interessentarbejdsgrupper er det vigtigt at få inddraget de uformelle netværk. Som nævnt i den efterfølgende uddybede evaluering, vil man f.eks. kunne bede (dem der allerede er involveret) om at tage en "legekammerat" med til det efterfølgende møde.

Herved vil man komme på tværs af kendte interessebaserede grupperinger, endvidere vil "ildsjæle" af naturlige grunde ofte bringe andre "ildsjæle" med sig.

Og, hvad så?

A-B-C-D-metoden er udviklet i forbindelse med mobilisering og udvikling i socialt udsatte boligområder, hvor målet er kendt – forbedring af livskvaliteten i det helt nære miljø.

På samme måde bør anvendelsen af A-B-C-D i stor skala også have fokus på mulighederne for forandring til det bedre, via f.eks. kommunale støttemuligheder, men især i EU-udviklingsprogrammerne er der mange penge.

Vi er ikke så langt i vores planarbejde endnu, at vi kan konkludere på om det har været muligt at rette borgernes engagement ind konkrete projekter der udvikler hele – eller dele af kommunen.

Det er dog uden tvivl afgørende, at der er nem adgang til viden om EU-udviklingsprogrammer, samt at der er et vist kommunalt økonomisk råderum og dermed muligheder for kommunal medfinansiering af borgernes og interesseorganisationernes initiativ.

Hvis ikke disse forudsætninger er til stede vil der være stærk fare for, at planarbejdet ikke giver andet end ét par hyggelig timer sammen med ligesindede, og dermed heller ikke engagement næste gang kommunen byder op!